

Projekt Pladsbehov og indretning til svært overvægtige personer – en vejledning

1,3 millioner danskere er overvægtige, og mindst 400.000 er svært overvægtige. Hvis fedmeudviklingen fortsætter, skønner WHO, at 60–70% af alle europæere vil være overvægtige i 2030.

Svær overvægt medfører ikke blot konsekvenser for den enkelte overvægtige, der har risiko for at udvikle følgesygdomme. Plejepersonalet på hospitaler og i den kommunale hjemmepleje, der håndterer og behandler svært overvægtige, har stor risiko for overbelastning, arbejdsskader og nedslidning. Problemets omfang fremgår af det høje sygefravær blandt plejepersonalet i social- og sundhedssektoren, hvor en væsentlig årsag er lidelser i bevægeapparatet som følge af løft og forflytninger af plejekrævende personer.

Forflytninger af svært overvægtige udgør en særlig udfordring for plejepersonalet. De må ofte flytte møbler, hjælpemidler og andre patienter for at skabe plads, og det medfører mange ekstra arbejdsgange og uhensigtsmæssige arbejdsstillinger. Konstruktionerne kan ikke altid klare opsætning af loftlift, elevatorer kan ikke laste vægten, og selv små ujævnheder i gulvbelægningen gør kørsel med svært overvægtige personer belastende.

Der findes ingen vejledning eller anbefalinger på området, hverken i Danmark eller internationalt. Det rådes der nu bod på med et nyt banebrydende projekt, *Pladsbehov og indretning til svært overvægtige personer – en vejledning*.

Formål

Projektet er et tre-årigt samarbejde mellem Odense Universitetshospital, Nyborg Kommune, Hjælpemiddelinstittet, Statens Byggeforskningsinstitut og konsulentfirmaet Plambech & Bøgedal.

Formålet med projektet er at reducere risikoen for arbejdsskader og nedslidning hos plejepersonale i forbindelse med pleje, behandling, håndtering og forflytning af svært overvægtige. Til det formål udarbejdes en vejledning, der beskriver

pladsbehov og indretning af badeværelse og syge-/soveværelse til svært overvægtige.

Vejledningen med tilhørende tjekliste skal medvirke til at forbedre indretning og arbejdsgange, så arbejdsskader og nedslidning forebygges. Samtidig skal den give bygherrer, arkitekter og rådgivere viden om de øgede krav til pladsbehov, konstruktion og belastning, så der tages højde for disse i ny- og ombygninger af plejecentre, ældreboliger og sygehuse. Vejledningen vil være frit tilgængelig på internettet.

Projektet løber fra september 2009 til september 2012 og støttes af Forebyggelsesfonden.

Målgruppe

Projekt *Pladsbehov og indretning til svært overvægtige personer – en vejledning* henvender sig til kommunale sagsbehandlere på boligindretningsområdet og til alle medarbejdere i social- og sundhedssektoren, der er beskæftiget med håndtering, behandling og pleje af svært overvægtige borgere og patienter på hospitaler og i den kommunale hjemmepleje.

Sekundært retter projektet sig mod projekterende og rådgivende arkitekter og bygherrer i forbindelse med ny- og ombygninger af plejecentre, ældreboliger, sygehuse og private boliger.

Målgruppen inddrages aktivt gennem hele projektet – i fokusgruppeinterviews, konkrete afprøvninger af typiske arbejdssituationer og kursusforløb.

Projektforløb

Vidensindsamling

I første fase af projektet indsamles eksisterende viden om pladsforhold og hjælpemidler i forhold til håndtering af svært overvægtige. Gennem fokusgruppeinterviews med personale på Odense Universitetshospital og i Nyborg Kommune afdækkes centrale problemstillinger i forbindelse med pleje og forflytning.

Forberedelse til afprøvning

Der udarbejdes en drejebog, der beskriver typiske arbejdssituationer i sove-/psygeværelser og toilet/badeværelse. Drejebogens detaljerede beskrivelser af hjælpemidler, indretning og arbejdsprocesser danner udgangspunkt for en konkret afprøvning. Som forberedelse til afprøvningen undervises forflytningsvejledere fra Odense Universitetshospital og Nyborg Kommune.

Afprøvning

Plejepersonalet afprøver typiske arbejdssituationer og centrale problemstillinger med en svært overvægtig person. Afprøvningen, som foregår 1:1 i laboratorium, analyseres og dokumenteres i form af videofilm, fotos og CAD/CAM tegninger.

Vejledning

Projektet munder ud i en vejledning og tjekliste, der indeholder anbefalinger til indretning og pladskrav i forbindelse med pleje, behandling, håndtering og forflytning af svært overvægtige personer i sove-/plejeværelse og toilet/badeværelse.

Vejledningen vil kunne hentes på internettet.

De deltagende medarbejdere fra Odense Universitetshospital og Nyborg Kommune bliver ambassadører og videndelere i egen organisation. Plejepersonale på Odense Universitetshospital og i Nyborg Kommune undervises i vejledningen og resultaterne af projektet, og der afholdes en konference for beslutningstagere og andre interesserede. Desuden udarbejdes en brochure om projektets resultater og vejledningen.) Følg løbende med her på siden.